

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Paziņojuma numurs : 2023/0405/LV (Latvia)

Likumprojekts „Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā”

Saņemšanas datums : 30/06/2023

Bezdarbības perioda beigas : 03/10/2023 (closed)

Message

Ziņa 001

Komisijas ziņojums - TRIS/(2023) 1981

Direktīva (ES) 2015/1535

Notifikācija: 2023/0405/LV

Dalībvalsts paziņojums par projekta tekstu

Notification – Notificación – Notifizierung – Нотификация – Oznámení – Notifikation – Γνωστοποίηση – Notificación – Teavitamine – Ilmoitus – Obavijest – Bejelentés – Notifica – Pranešimas – Paziņojums – Notifika – Kennisgeving – Zawiadomienie – Notificação – Notificare – Oznámenie – Obvestilo – Anmälan – Fógra a thabhairt

Does not open the delays - N'ouvre pas de délai - Kein Fristbeginn - Не се предвижда период на прекъсване - Nezaahjuje prodlení - Fristerne indledes ikke - Καμμία έναρξη προθεσμίας - No abre el plazo - Viivituste perioodi ei avata - Määräaika ei ala tästä - Ne otvara razdoblje kašnjenja - Nem nyitja meg a késéset - Non fa decorrere la mora - Atidējimai nepradedami - Atlikšanas laikposms nesākas - Ma jiftaħ il-perijodi ta' dewmien - Geen termijnbegin - Nie otwiera opóźnień - Não inicia o prazo - Nu deschide perioadele de stagnare - Nezačína oneskorenia - Ne uvaja zamud - Inleder ingen frist - Ní osclaíonn sé na moilleanna

MSG: 20231981.LV

1. MSG 001 IND 2023 0405 LV LV 30-06-2023 LV NOTIF

2. Latvia

3A. Ekonomikas ministrija, tālrunis: +371 67013268, e-pasts: notification@em.gov.lv

3B. Veselības ministrija, tālrunis: +371 67876081, e-pasts: vm@vm.gov.lv

4. 2023/0405/LV - X00M - GOODS AND MISCELLANEOUS PRODUCTS

5. Likumprojekts „Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā”

6. Tabakas izstrādājumi, augu smēķēšanas produkti, elektroniskās smēķēšanas ierīces un to šķidrumi

7.

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

8. Likumprojekts paredz:

- 1) noteikt regulējumu (aprites prasības un ierobežojumus laišanai tirgū) Latvijas tirgū esošajiem tabakas aizstājējproduktiem (piemēram, beztabakas nikotīna spilventiņiem), kas nesatur tabaku, bet satur nikotīnu vai citas ķīmiskas vielas, kā arī citiem jauniem nikotīnu saturošiem vai nesaturošiem produktiem, kas varētu parādīties Latvijas tirgū, kurus paredzēts izmantot līdzīgi vai līdzīgiem mērķiem kā tabakas izstrādājumus, augu smēķēšanas produktus, bezdūmu tabakas izstrādājumus, elektroniskās smēķēšanas ierīces un to uzpildes tvertnes un kuru aprīte šobrīd netiek regulēta ne Eiropas Savienības (turpmāk – ES), ne arī Latvijas tiesību aktos;
- 2) noteikt, ka uz karsējamiem augu smēķēšanas produktiem tiek attiecinātas Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprītes likumā (turpmāk – Tabakas likums) noteiktās aprītes prasības un ierobežojumi;
- 3) noteikt, ka uz elektroniskām karsēšanas ierīcēm (piemēram, IQOS), kas tiek lietotas kopā ar karsējamiem tabakas izstrādājumiem, tiek attiecinātas Tabakas likumā noteiktās aprītes prasības un ierobežojumi;
- 4) noteikt ierobežojumus laist tirgū elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumus un tabakas aizstājējproduktus, kas satur aromatizētājus, izņemot aromatizētājus, kas rada tabakas smaržu vai garšu, atļauto aromatizētāju sarakstu, kas rada tabakas smaržu vai garšu, nosakot Tabakas likuma pielikumā;
- 5) palielināt vecumu no kāda var iegādāties tabakas izstrādājumus, tabakas aizstājējproduktus, augu smēķēšanas produktus, elektroniskās smēķēšanas ierīces un uzpildes tvertnes no, šobrīd Tabakas likumā noteiktajiem, 18 gadiem uz 20 gadiem;
- 6) noteikt aizliegumu smēķēšanai paredzētiem tabakas izstrādājumiem (t.sk. jaunieviestiem tabakas izstrādājumiem) sastāvā pievienot piedevas - mentolu, tā analogu un geraniolu, kas atvieglo ieelpošanu vai nikotīna uzņemšanu;
- 7) noteikt, ka cigarešu ražotājiem un importētājiem ir jānodrošina cigarešu atbilstība degšanas un ugunsdrošības prasībām un, pirms cigarešu laišanas tirgū, jāsniedz kompetentajai iestādei testēšanas pārskatus, kas pierāda cigarešu atbilstību.

9. Likumprojekta mērķis ir sabiedrības veselības interešu aizsardzība, īpaši bērnu un gados jaunu personu aizsardzība, nosakot stingrāku regulējumu attiecībā uz tabakas un nikotīnu saturošiem izstrādājumiem, mazinot to pieejamību un pievilcīgumu bērnu un gados jaunu patērētāju vidū, ņemot vērā to lietošanas nodarīto kaitējumu veselībai un Latvijas tautsaimniecībai kopumā.

Kā liecina Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk -SPKC) veikto pētījuma dati par smēķēšanas paradumiem, Latvijā pēdējos gados pieaugušo vidū samazinās tradicionālo tabakas izstrādājumu smēķēšana (ar dažādu regularitāti). Vienlaikus pieaug tieši jauno tabakas un nikotīna saturošu produktu, piemēram elektroniskās cigaretes, karsējamā tabaka, nikotīna spilventiņu u.c. lietošana (ar dažādu regularitāti). Vienlaikus arī skolēnu vidū tabakas izstrādājumu smēķēšana (t.sk. pamēģināšana) pēdējos gados samazinās, bet pieaug elektronisko cigarešu smēķēšana (gan pamēģināšana, gan ikdienas lietošana). Saskaņā ar SPKC Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījuma 2022.gada datiem tabakas izstrādājumus (neieskaitot karsējamo tabaku) 2022.gadā ikdienā smēķējuši 29% iedzīvotāju vecuma grupā no 15-74 gadiem. Minētais rādītājs ir pieaudzis salīdzinot ar 2020.gada pētījuma datiem, kas tas bija - 23%. Vienlaikus jāuzsver, ka kopš 2016.gada Latvijā ikdienā smēķējošo iedzīvotāju īpatsvars, kas smēķē tabakas izstrādājumus (izņemto karsējamo tabaku) ir samazinājies par 10 procentpunktiem salīdzinot ar 2020.gadu.

Vienlaikus jāuzsver, ka saskaņā ar SPKC Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījuma 2022.gada datiem kopš 2020. gada būtiski ir pieaudzis elektronisko cigarešu smēķētāju īpatsvars vīriešu un sieviešu vidū. Ikdienā elektronisko cigarešu smēķējošo vīriešu īpatsvars 2022.gadā salīdzinot ar 2020.gadu ir vairāk nekā dubultojies no 2% līdz 5%, bet sieviešu vidū pieaugums ir 13 reizes - no 1% līdz 13%. Vislielākais pieaugums ir to iedzīvotāju vidū, kuri elektroniskās cigaretes smēķē pa laikam: 2022.gadā salīdzinot ar 2020.gadu vīriešu vidū tas ir pieaudzis no 8% līdz 30%, savukārt sieviešu vidū no 7% līdz 23%.

Savukārt attiecībā uz tabakas aizstājējproduktu - nikotīna spilventiņu lietošanu, saskaņā ar 2022.gadā SPKC veiktā pētījuma rezultātiem - 3% iedzīvotāju nikotīna spilventiņus ir pamēģinājuši - lietojuši vienu reizi. Salīdzinot ar 2020.gada datiem īpatsvars, kas ir pamēģinājuši nikotīna spilventiņus ir pieaudzis par vienu procentpunktu. Saskaņā ar SPKC 2022.gada veiktā pētījuma datiem visaugstākais nikotīna spilventiņu lietotāju īpatsvars ir novērojams gados jaunākajās vecuma grupās. Tos primāri pamēģina un lieto gados jauni vīrieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem. Nikotīna spilventiņus pamēģinājuši 11% jauno vīriešu vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem, kas ir divkārtšs īpatsvara pieaugums salīdzinot ar 2020.gadu.

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Attiecībā uz tabakas izstrādājumu, elektronisko cigarešu smēķēšanas un tabakas aizstājējproduktu lietošanas izplatību bērnu un jauniešu vidū šobrīd ir pieejami tikai SPKC pētījuma dati par 2019.gadu. Savukārt aktuālie pētījuma dati par bērniem un jauniešiem būs pieejami tikai 2024.gadā. Neskatoties uz iepriekšminēto, saskaņā ar SPKC sagatavoto ziņojumu kopš 2011.gada 13-15 gadus veco jauniešu īpatsvars, kuri smēķējuši tradicionālos tabakas izstrādājumus, ir samazinājies par 18 procentpunktiem salīdzinot ar 2019.gadu un sasniedza 23%. Tabakas izstrādājumu smēķēšana ir būtiski samazinājusies gan zēnu, gan meiteņu vidū visās vecuma grupās. Vienlaikus kopš 2011.gada elektronisko cigarešu smēķētāju īpatsvars, kuri pamēģinājuši minētos produktus, 13-15 gadus veco jauniešu vidū ir dubultojies no 20% 2011.gadā līdz 51% - 2019.gadā. Norādām, ka 2019.gadā, salīdzinot ar iepriekšējos gados veiktajiem pētījumiem, elektronisko cigarešu smēķēšanas izplatība bija augstāka nekā tabakas cigarešu smēķēšanas izplatība 13-15 gadus veco jauniešu vidū attiecīgajā gadā.

Ņemot vērā pētījumu rezultātus, kas norāda uz jauno nikotīna saturošo produktu pamēģināšanas un lietošanas pieaugumu Latvijas populācijā, īpaši gados jaunu patērētāju vidū, kā arī ņemot vērā Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk – PVO) rekomendācijas, ka ir būtiski īstenot visaptverošu smēķēšanas ierobežošanas politiku nacionālā līmenī, lai mazinātu ne tikai tabakas izstrādājumu smēķēšanas izplatību, bet arī nikotīna atkarības veidošanos sabiedrībā, Latvija ir izstrādājusi likumprojektu.

10. Pamatteksta atsauces: Pamatteksti ir iesniegti iepriekšējā paziņojuma ietvaros:
2018/0348/LV

11. Yes

12. Tabakas aizstājējprodukti šobrīd nav regulēti Tabakas likumā, uz šo produktu grupu nevar attiecināt nevienu no Tabakas likumā noteiktajiem ierobežojumiem. Latvijā ir kritiski strauji palielinājusies elektronisko cigarešu lietošana skolēnu vidū.

13. No

14. No

15. Yes

16.

TBT aspekts:

The draft has significant impact on international trade

SPS aspekts: No

Eiropas Komisijas

Direktīvas (ES) 2015/1535 kontaktpunkts

e-pasts: grow-dir2015-1535-central@ec.europa.eu